

[Justitsministeren.]

og at Bøytler efter det hos rigsadvokaten på mødet den 16. november 1945 passerede måtte forstå, at han ikke var berettiget dertil. Men så fremhæver retten udtrykkeligt, og det er dog det, der er det afgørende i sagen, at de pågældendes medarbejdere ikke har influeret på den kritiske revision og ikke har omfattet de afgørende dele af denne. Noget grundlag for at rette bebrejdelser mod rigsadvokaten på dette punkt er der i hvert fald ikke. Det fremgår af dommen, at rigsadvokaten har betonet overfor revisor Bøytler, at han skulle følge Carl Madsens direktiver.

Heller ikke påstanden om, at Bøytler skulle have modarbejdet statsadvokat Carl Madsens undersøgelser, har byretsdommen anset for holdbar. Landsretten anser det for bevist, at „Bøytler har været klar over, at han var antaget af anklagemyndigheden til på sædvanlig objektiv måde at gennemgå regnskaberne for at tilvejebringe et grundlag til brug ved afgørelsen af, om der kunne rejses tiltale for værnemageri“, og det siges i dommen, at der „ikke findes at være tilvejebragt grundlag for at fastslå, at hans arbejde ikke er udført i overensstemmelse hermed“.

Det er endvidere blevet gjort gældende, at sagen er blevet unormalt og uforsvarligt behandlet, idet ingen statsadvokat har indstillet i den. Det er rigtigt, at der ikke foreligger en indstilling fra en statsadvokat, og det er rigtigt, at det afviger fra det normale, men landsretten finder det godtgjort, „at rigsadvokat Pihl oprindelig har ønsket, at Wright, Thomsen & Kier-sagen på sædvanlig måde forelagdes ham med statsadvokat Roepstorffs indstilling, og at grunden til, at sagen blev fremsendt af statsadvokaten uden indstilling, og at rigsadvokaten overtog den, uden at den passerede en af de to statsadvokater i rigsadvokaturen (enten statsadvokat Olafsson eller statsadvokat Kirchheiner), udelukkende var, at justitsministeren forlangte sagen ind inden en nærmere angivet dag“. Noget uforsvarligt ligger der ikke i overspringelsen af dette led. Sagen var behandlet af statsadvokat Carl Madsen, og landsretten finder det godtgjort, at statsadvokat Carl Madsen „overfor embedsmænd i rigsadvokaturen har udtalt, at det var hans opfattelse, at sagen mod Wright, Thomsen & Kier ikke kunne gennemføres“. Efter landsrettens opfattelse giver også et brev fra statsadvokat Carl Madsen af den 13. september 1946 til rigsadvokaten udtryk for, at statsadvokaten anså den politimæssige efterforskning for

endt, og at kun spørgsmålet om overpriser gav ham et håb om, at der kunne være mulighed for sagens gennemførelse. Iøvrigt er det i sagen oplyst, at Wright, Thomsen & Kier-sagen i rigsadvokaturen blev gennemgået af to embedsmænd foruden af rigsadvokaten. Der er derfor heller ikke her grundlag for at bebrejde rigsadvokaten noget.

At justitsminister Elmquist pressede på for at få sagen afgjort og bad om, at sagen måtte komme til justitsministeriet hurtigst muligt, synes jeg var ganske naturligt. Justitsminister Elmquist fulgte meget nøje, hvorledes afviklingen af værnemagersagerne forløb, og han søgte dem fremskyndet. Der var også store samfundsøkonomiske interesser på spil. De oplysninger, ministeren i tidens løb havde fået af anklagemyndigheden, havde givet ham det indtryk, at der ikke var noget grundlag for tiltale for værnemageri mod Wright, Thomsen & Kier, og det var selvsagt af stor betydning for det store firma at få en afgørelse hurtigt, bl. a. også fordi den verserende sag hindrede dets dispositioner.

Det har endvidere været anført, at rigsadvokatens indstilling til justitsministeriet er afgivet på et uforsvarligt grundlag, idet efterforskningen ikke var tilendebragt — det var navnlig undersøgelsen af det såkaldte Bornholmsforhold og undersøgelsen af træpriserne, man drog frem —, og idet anden del af revisor Bøytlers revisionsberetning endnu ikke forelå.

Statsadvokat Carl Madsen havde imidlertid, som det siges i byretsdommen, i den skrivelse af 13. september 1946, jeg nævnte før, selv til rigsadvokaten udtalt:

„Det bemærkes, at efterforskningen i sagen i det store hele kan betragtes som afsluttet, men at der fremdeles resterer et betydeligt revisionsmæssigt arbejde, ligesom prisdirektoratet i nær fremtid — foreløbig stikprøvevis — vil foretage en gennemgang af bilagsmaterialet med henblik på, om firmaet ved sine materialeindkøb har overholdt de gældende prisbestemmelser.“

Det er endvidere fastslået i dommen, at anden del af revisionsberetningen har foreligget i rigsadvokaturen, forinden rigsadvokaten afgav indstilling i sagen. Også resultatet af de af Carl Madsen omtalte stikprøver forelå inden rigsadvokatens indstilling, og rigsadvokaten fremhæver udtrykkeligt som den alvorligste indvending, der kan rettes mod Wright, Thomsen & Kier,

„at der i flere tilfælde er indkøbt materialer til brug ved værnemagtsarbejderne